

Realita využívání GIS v plánovací praxi: poučení ze seminářů **ÚP-GIS 1997-2008**

Jiří Hiess

*3. Kartografický den v Olomouci 27. 2. 2009
na téma Územní plánování*

ANO – NE ?

- Používáme GIS a GIT dobře?
- V urbanistickém ateliéru, na úřadu, jako občané...??
- Viz proslulý referát J. Janíkové: Dala bych si kávu... (analogie zadání digitálního provedení územního plánu, aneb o hloupých otázkách a adekvátních odpovědích moudrých horákyň)
- ANO ... i NE !
- Laik žasne ...
- <http://fotoalba.centrum.cz/alba/10308512/1144794>

Územní plánování a GIS

- Důvody vzniku specializovaného semináře
- Vývoj 1997-2009
 - Vranov – Bítov – Hrotovice – Srní
 - Praha – Bratislava - Ostrava - Dresden – Wien/Schwechat
- Vývoj auditoria
 - úředníci pořizovatelé – projektanti – geoinformatici - podpůrné disciplíny

Vývoj témat

1. protoetapa (1997-1999) \leq potřeby izol. OkÚ: desktop GIS vs. CAD, indikace a vymezení předmětu zkoumání
2. etapa (2000-2004) \leq potřeby regionů: vznik Metodik
3. etapa (2005-2007) \leq potřeby krajů a ORP, integrace vs. konkurence
4. etapa \leq implementace NSZ (zejm. ÚAP) a INSPIRE

Průřezová nadčasová témata

- Inovace pracovního cyklu v úz. plánování
- Transfer moderní GI technologie
- Implementace GIS v rutinní projekční praxi
- Formulace technických pravidel (GIS)
- Formulace procesních pravidel (ÚP) – e-plánování jako permanentní proces
- Detekce a iniciace změn v organizaci a řízení (>>GII)
- Mezioborová spolupráce
- Aplikovatelnost plošně
- Ohled na přesah GIS nad rámec striktního přenesného výkonu státní správy a na dosažitelné synergické efekty
- Profesní pokora, etika, úcta
- Požadavky na dosažitelnou kvalitu lidských zdrojů
- Odezva z praxe a udržitelnost jako dlouhodobá měřítko efektivity

Metoda práce, přínosy

- Workshop - přednášky
- Praktikum (terén, plenér, od mentálních map po GSNS)
- „Last minute“ prezentace
- Dialog
 - moderovaná diskuze
 - prostor pro neformální a parciální témata
 - verifikace „in-time“ a „on-line“
- Čeština > Angličtina
- Semináře naučily celou generaci praktiků vystupovat, prezentovat, přemýšlet v souvislostech
- Nahrazovaly neexistující spec. postgraduální vzdělávání
- Nejucelenější přehled o situaci v ČR
- Exkursy zahraničních projektů a řešení

Dokumentační a znalostní význam

- Nejucelenější datovaná a autorizovaná sbírka projektů
- Suplence oborového aplikovaného výzkumu
- Možnost komparace, minimalizace opakovaných chyb, chyb z neznalosti
- Unikátní zdroj aplikace GIT v profilovaném a přitom komplexním oboru užití
- Sborníky > Kompendium (CD, na webu, tiskem)

Soustředění prezentací = koncentrace osobností => kultivace oboru

- US Brno (J. Růžička) - Územní plán obce pro koncové uživatele: CAD > pdf ve vrstvách s hyperlinky do regulativů; (V. Klajmon, Mackerle) Gmund-Č.Velenice (první bilaterální územní plán podle dvou různých stavebních zákonů);
- Hydrosoft P. (J. Bradáč, P. Koubek) – komplexní municipální GIS; později za Tmapy;
- VARS (Z. Pokorný) – interaktivní aplikace;
- GEODIS (K. Sukup) - ortofoto plošně v MrSID, iniciace širšího užití 3D geodat;
- OkÚ Znojmo (J. Hiess) – pořizování a výdej geodat pro projekční praxi;
- FA ČVUT, FA STU (arch. R. Koucký, prof. K. Maier, doc. Furdík) – setkání praxe s vědou;
- Legislativa (arch. M. Tunka
- Arch. Novák – 3d analýzy v urbanismu s užitím GIS
- Komunitní, regionální a strategické plánování (Pauknerová, Kominácký, Kubík - Kyjov, m.č. Brno, arch. Brožek, Kadlecová, Hadlač, ad.)
- Bytová výstavba a regenerace sídlišť (MMR H. Potůčková)
- Krajinné plánování (J. Glos, D. Lacina, AGERIS, AOPK, EKOTOXA,..)
- EIA, SEA, komplexní analýzy (K. Lauermannová, P. Matějka, ÚRM Praha Skalická, Čtyroký ad.)
- Ryze technicky zaměřené referáty (konverze datových formátů, vykreslování symboliky)
- GIS měst, okresů a ORP, krajů, celostátní portály (Č. Budějovice, Brno, Jihlava, aj města, magistráty, mikroregiony, euroregiony, , všechny české kraje, CRR, CENIA, CENTROPE, Bavorsko...)

(výčet je pouze výběrový, příkladem, za 11 let konání semináře odezněly stovky referátů)

Posterová sekce

1. Ilustrativní doplněk pracovního semináře
2. Soutěžní - hlas diváků (best practices)
3. Export výstavy a uvedení vernisážemi
4. Soutěžní – odborná porota (k definicím a kritériím kvality grafické formy)
5. Mezinárodní kontext

Proč dnes zde?

- Nezbytnost precizovat formu ÚPD, ÚAP ad. dokumentace: nejlépe s profesionály!
 1. Srozumitelnost!
 2. Jednoznačnost!
 3. Střízlivá krása
 4. Technická proveditelnost v heterogenním prostředí NGII a ESDI
 5. Přenositelnost
 6. Edukace, interiorizace v různých skupinách

Zobecnění pro GIS v ÚP praxi VS?

- Významně jsme přispěli k rutinnímu zavedení GIT v procesu ne jen územního plánování
- Praktické sdílení znalostí, dlouhodobě sledované projekty a referenční pracoviště, podpora konkurence dodavatelů >> funkční infrastruktura relativně autonomních subsidiárních geoportálů jako základ národní geoinformační infrastruktury
- Nepovedlo se (zatím) přesněji formulovat nové povinnosti (viz např. procesní dikce vyhlášek ke SZ vs. Trestuhodná vágnost formulace závazných technických parametrů k zajištění interoperability, ignorace mezioborového metainformačního subsystému) – to v rozporu s důvodovou zprávou ke SZ generuje zbytečné vícepráce a náklady procesu plánování ve vyvíjejícím se integrovaném ISVS)
- ČR faktickým prováděním transpozice direktivy INSPIRE promrhává šanci na překonání zažitých resortních bariér
- Je třeba koordinovat terciální a LLL vzdělávání – současné SF 2007-2013 na to nejsou vhodně nastaveny (řešení jak tyto aktivity financovat ale existuje)

Závěrem

- Seminář ÚP-GIS byl a stále je užitečný
- Vyprofiloval se, doplňuje např. ZOZ
- Má zavedené publikum „s návykem“
- Začal cestovat za cílovou skupinou ORP
- CAGI zavede dokonalejší formy celoživotního certifikovaného vzdělávání (ECDL-GIS, cílené tutoriály pro IMS ad)
- Pozvání: **ÚP-GIS Hrotovice – 06/2009**